

**Notă informativă
la proiectul legii pentru modificarea unor acte normative**

I. Denumirea autorului proiectului

Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală.

**II. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act
normativ și finalitățile urmărite**

Proiectul legii pentru modificarea unor acte normative este elaborat întru necesitatea armonizării prevederilor legislației din domeniul dreptului de autor și drepturilor conexe (Legea nr. 139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe (Legea nr. 139/2010) și Legea nr. 114/2014 cu privire la Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (Legea nr. 114/2014) la reglementările acquis-ului comunitar relevant, precum și în scopul asigurării unui nivel adecvat de protecție a intereselor titularilor dreptului de autor și ai drepturilor conexe și consolidării activității organizațiilor de gestiune colectivă.

Drepturile de autor reprezintă temelia economică a industriei creative, stimulând inovarea, activitatea creativă, investițiile și producția. Astfel, dreptul de autor și drepturile conexe reprezintă un mijloc important pentru asigurarea recompensării activităților din sectorul creativ.

Reglementările adoptate la nivelul Uniunii Europene în domeniul dreptului de autor și drepturilor conexe au menirea de a oferi un grad ridicat de protecție titularilor de drepturi, prin instituirea unui cadru legal care oferă posibilitatea valorificării operelor protejate de aceste drepturi.

În esență, reglementările propuse au drept scop:

- armonizarea legislației din domeniul dreptului de autor și drepturilor conexe cu prevederile legislației Uniunii Europene;
- responsabilizarea părților implicate în procesul de colectare și achitare a remunerației compensatorii pentru echipamentele concepute pentru realizarea de copii sau reproduceri reprografice, precum și pentru suporturile materiale pe care se pot realiza și stoca înregistrări sonore și audiovizuale;
- extinderea listei de echipamente și suporturi materiale ce pot fi utilizate în scopul reproducerii unei opere publicate legal;
- stabilirea unui mecanism clar de colectare, repartizare și achitare a remunerației de către organizațiile de gestiune colectivă;
- sporirea gradului de transparență în activitatea organizațiilor de gestiune colectivă;
- stabilirea reglementărilor privind controlul funcționării asociațiilor obștești înscrise în Lista organizațiilor de gestiune colectivă și organizațiilor de gestiune colectivă avizate, precum și a prevederilor privind sancționarea organizațiilor de gestiune colectivă în cazul încălcării de către acestea a prevederilor legii privind dreptul de autor și drepturile conexe.

**III. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop
armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene**

Proiectul legii vizează armonizarea legislației naționale cu legislația UE, prin care se asigură transpunerea unor prevederi ale Directivei 2014/26/UE a Parlamentului

European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind gestiunea colectivă a drepturilor de autor și a drepturilor conexe și acordarea de licențe multiteritoriale pentru drepturile asupra operelor muzicale pentru utilizare online pe piața internă; Directivei 93/83/CEE a Consiliului din 27 septembrie 1993 privind coordonarea anumitor norme referitoare la dreptul de autor și drepturile conexe aplicabile difuzării de programe prin satelit și retransmisiei prin cablu; Directivei 2001/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2001 privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională, astfel cum a fost modificată ultima oară prin Directiva (UE) 2017/1564 a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2017; Directivei 2004/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind respectarea drepturilor de proprietate intelectuală și ale Directivei 2000/31/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 8 iunie 2000 privind anumite aspecte juridice ale serviciilor societății informaționale, în special ale comerțului electronic, pe piața internă (directiva privind comerțul electronic).

IV. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

În esență, prin proiectul de act normativ se propun a se reglementa următoarele aspecte importante:

La articolul 3 din Legea nr. 139/2010 se propune completarea cu noțiuni noi care au drept scop explicarea conceptelor utilizate pe tot cuprinsul proiectului, majoritatea dintre acestea reprezentând transpunerea legislației comunitare.

La articolul 4 din Lege se propune concretizarea atribuțiilor Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (AGEPI) în domeniul dreptului de autor și drepturilor conexe, reieșind din amendamentele operate la capitolul privind gestiunea colectivă, în speță, înscrierea în Lista organizațiilor de gestiune colectivă din Republica Moldova a asociațiilor obștești care intenționează să îndeplinească funcțiile unei organizații de gestiune colectivă, privind avizarea și monitorizarea organizațiilor de gestiune colectivă a dreptului de autor și/sau drepturilor conexe și controlul funcționării organizațiilor de gestiune colectivă a dreptului de autor și/sau a drepturilor conexe și asociațiilor obștești înscrise în Lista organizațiilor de gestiune colectivă din Republica Moldova. Totodată, se constată că prerogativele AGEPI enunțate justifică și calitatea de observator a AGEPI în organele de conducere ale organizațiilor de gestiune colectivă.

Amendamentele propuse la art. 11 din Legea nr. 139/2010 au drept scop transpunerea atât a unor prevederi comunitare, cât și ajustarea unor reglementări care presupun o aplicabilitate defectuoasă. Prin urmare, la alin. (3) se propune precizarea că drept condiție de epuizare a dreptului de distribuire a operei să se realizeze „cu autorizarea autorului”. Acest amendament are ca bază prevederile art. 6 din Acordul Organizației Mondiale a Proprietății Intelectuale (OMPI) privind dreptul de autor din 20.12.1996, ratificat de către Republica Moldova prin Hotărârea Parlamentului nr. 1452/1998, precum și Decizia Curții Constituționale de inadmisibilitate a sesizării nr. 29g/2017 privind excepția de neconstituționalitate a art. 11 alin. (3) din Legea nr. 139/2010.

Modificarea alin. (5) și completarea cu alin. (5¹) din articolul prenotat presupune

transpunerea parțială a *Directivei nr. 93/83/CEE a Consiliului din 27 septembrie 1993 privind coordonarea anumitor norme referitoare la dreptul de autor și drepturile conexe aplicabile difuzării de programe prin satelit și retransmisiei prin cablu* (*Directivei nr. 93/83/CEE*).

Reieșind din considerentul că quantumul remunerației de autor, în speță, pentru retransmisia prin cablu, trebuie să fie condiționată de valorificarea unei opere, se impune modificarea alin. (5). Astfel, plățile pentru accesul tehnic, precum și pentru menținerea și deservirea echipamentului utilizat pentru realizarea retransmisiei nu pot constitui drept bază de calcul pentru remunerația de autor pentru retransmisia prin cablu.

În prezent, quantumul minim al remunerației de autor pentru dreptul de retransmisie, constituie 5,6% din suma încasată de la abonați (3,2% - dreptul de autor și 2,4% - drepturile conexe) sau prin acord - taxa lunară sau trimestrială pentru întreg volumul de emisiuni, stabilită în contract, conform Hotărârii Guvernului nr. 641/2001 despre tarifele minime ale remunerației de autor. De menționat că, acesta constituie quantumul minim de la care părțile pot negocia suma remunerației pentru dreptul de retransmisie. Din considerentul că quantumul maxim nu este reglementat, în practică se aplică într-o manieră incorectă și unilaterală această prevedere legală. Astfel, pentru remedierea acestei situații se propune completarea art. 11 din Legea nr.139/2010 cu alin. (5¹), fapt ce presupune indicarea expresă la nivel de lege a remunerației de autor pentru dreptul de retransmisie, în quantum de 2,8% din suma încasată de la abonați, fără taxa pe valoarea adăugată, dar nu mai puțin de 11eu per abonat pe lună.

Drept bază pentru stabilirea respectivului quantum a constituit Raportul "DEZVOLTAREA COMUNICAȚIILOR ELECTRONICE ÎN REPUBLICA MOLDOVA, ÎN ANUL 2019" elaborat de Agenția Națională pentru Reglementarea în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației (ANRCETI). Potrivit Raportului ANRCETI, în anul 2019 au fost înregistrați 335 436 mii de abonați la serviciile TV cu plată (154,9 mii sunt abonați ai rețelelor TV prin cablu, iar 180,5 mii – ai serviciilor IPTV), iar venitul mediu lunar per utilizator al furnizorilor de servicii TV contra plată constituie 39,1 lei. Drept urmare, veniturile din serviciile de retransmisie a programelor audiovizuale constituie 298,6 mln. lei.

Astfel, quantumul de 2,8% pentru dreptul de retransmisie fără TVA se consideră a fi unul rezonabil, respectiv, în baza acestui calcul, suma anuală colectată de către organizația de gestiune colectivă avizată cu acest drept ar constitui aproximativ 8 360 800 lei.

Propunerea de completare a articolului cu alineatul 6 are drept scop transpunerea art. 10 din *Directiva nr. 93/83/CEE*, din care rezultă că nu se achită remunerație de autor pentru retransmisia prin cablu de către un organism de radiodifuziune sau televiziune asupra propriilor transmisiuni, indiferent dacă drepturile în cauză îi aparțin sau i-au fost transferate de către alți titulari de drept de autor și/sau de drepturi conexe.

Capitolul III din Legea nr. 139/2010 identifică excepțiile și limitările drepturilor patrimoniale, printre acestea fiind reproducerea operelor în scopuri personale/copia

privată (art. 26) și reproducerea reprografică de către biblioteci, arhive și alte instituții (art. 27).

Directiva 2001/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2001 privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională permite statelor membre să prevadă o excepție de la dreptul de reproducere pentru anumite tipuri de reproduceri ale materialelor audio, vizuale și audiovizuale pentru uz personal sau o limitare a acestui drept, însoțită de o compensație echitabilă, orice taxe fiind calculate pe baza posibilelor prejudicii cauzate titularilor de drepturi prin actul de copiere privată.

Rezoluția Parlamentului European din 27 februarie 2014 referitoare la taxele pentru copierea privată(2013/2114(INI)) prevede că statele membre în care se percep taxe ar trebui să simplifice și să armonizeze valoarea acestor taxe.

Implementarea redacției actuale a art. 26 din Legea nr. 139/2010 a provocat opinii contradictorii referitor la obligația de achitare a remunerației compensatorii de către persoanele fizice și juridice care produc sau importă orice echipament și suporturi materiale care pot fi utilizate pentru efectuarea unor reproduceri în scopuri personale a operelor publicate legal, inclusiv și în raport cu lista echipamentelor și suporturilor materiale care pot fi utilizate pentru reproducerea operelor în scopuri personale și pentru care se achită remunerația compensatorie, acest aspect generând unele litigii dintre organizațiile de gestiune colectivă și importatorii de echipamente și suporturi materiale.

În speță, în conformitate cu art. 26 alin. (1) din Legea nr. 139/2010, reproducerea unei opere publicate legal se permite fără consimțământul autorului sau al altui titular al dreptului de autor, dar cu plata unei remunerații compensatorii, atunci când reproducerea este făcută de o persoană fizică exclusiv pentru uz personal și dacă nu urmărește obținerea vreunui avantaj comercial direct sau indirect.

În prezent, diferențe de abordare în raport cu aplicabilitatea prevederilor actuale ale art. 26 din Legea nr. 139/2010 s-au evidențiat în special în partea ce ține de achitarea a cel puțin 3% din suma încasată din vânzarea (revânzarea) echipamentelor și a suporturilor materiale (art. 26 alin. (6) lit. b) din Legea nr. 139/2010), precum și în privința încadrării unor anumite echipamente și suporturi materiale cu funcții de reproducere în aria obiectelor supuse achitării remunerației compensatorii, motivându-se că atât Legea nr. 139/2010, cât și un alt act normativ subordonat nu prevede lista exhaustivă a echipamentelor și suporturilor materiale pentru a căror import sau producere este necesară achitarea remunerației compensatorii.

Inițial această problemă a fost abordată la nivelul Comisiei Naționale de Proprietate Intelectuală, în rezultat, potrivit Hotărârii nr. 4 din 02.05.2017 a Comisiei Naționale de Proprietate Intelectuală, s-a dispus inițierea elaborării și promovării de către AGEPI a proiectului Hotărârii Guvernului privind lista echipamentelor și suporturilor materiale pentru care se datorează remunerația compensatorie specificată în art. 26 alin. (3) din Legea nr. 139/2010, precum și cuantumul acestei remunerații. Necesitatea unui act normativ care să prevadă exhaustiv lista echipamentelor și

suporturilor materiale pentru care se datorează remunerația compensatorie a fost expusă și de către Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media din cadrul Parlamentului Republicii Moldova.

Ca rezultat, pentru a se exclude orice divergențe de interpretare a normelor legale, AGEPI a elaborat și publicat pe pagina sa oficială proiectul de Hotărâre a Guvernului privind Lista echipamentelor și suporturilor materiale pentru care se datorează remunerația compensatorie pentru copia privată, precum și cuantumul acestei remunerații, pentru a permite tuturor părților interesate să prezinte propuneri pe marginea acestuia, fiind organizată și o rundă de dezbateri cu participarea reprezentanților mediului privat și ai organizațiilor de gestiune colectivă. Astfel, în cadrul acestor dezbateri a fost discutat pe larg subiectul remunerației compensatorii pentru reproducerea operelor în scopuri personale, iar participanții au recunoscut importanța sistemului de copie privată, corectitudinea acestuia și necesitatea existenței lui, reieșind din faptul că acesta păstrează echilibrul dintre drepturile și obligațiile autorilor care beneficiază de remunerația compensatorie, pe de o parte, și drepturile și obligațiile persoanelor fizice și juridice ce produc sau importă orice echipament și suporturi materiale care pot fi utilizate pentru efectuarea de reproducere în scopuri personale și au obligația să achite această remunerație, pe de altă parte.

Totodată, participanții la dezbateri și-au exprimat dezacordul în ceea ce privește cuantumul remunerației compensatorii prevăzut de Legea nr. 139/2010, de cel puțin 3% din suma încasată din vânzarea (revânzarea) a orice echipamente și suporturi materiale care pot fi utilizate pentru efectuarea unor reproducere a operelor publicate legal în scopuri personale, menționând că stabilirea remunerației în valoare procentuală din suma încasată din vânzarea echipamentelor și suporturilor materiale este inechitabilă, totodată, reprezentând o povară financiară destul de însemnată pentru sectorul privat. Astfel, s-a propus revizuirea cuantumului remunerației compensatorii în sensul micșorării acestuia.

Pornind de la premisa faptului că norma legală urmează să fie clară, pentru a se exclude orice echivoc, precum și întru evitarea în perspectivă și a altor dificultăți de aplicare, se impune modificarea inițială a art. 26 din Legea nr. 139/2010, inclusiv prin revizuirea integrală a mecanismului în acest sens la nivelul normelor primare, care, ulterior va permite Guvernului asigurarea dezvoltării și implementării acestora.

În context, se propune următorul mecanism vis-a-vis de aplicabilitatea art. 26 din Legea nr. 139/2010:

În scopul responsabilizării importatorilor și producătorilor de echipamente și suporturi materiale în vederea achitării remunerației compensatorii pentru reproducerea operelor în scopuri personale se propune stabilirea unui termen concret în interiorul căruia urmează să-și onoreze această obligație (90 de zile de la încheierea trimestrului în care a fost efectuată operațiunea de import sau punerea în vânzare a echipamentelor și suporturilor materiale).

Ca rezultat, pentru reproducerea în scopuri personale a unei opere publicate legal, persoanele fizice și juridice care importă și produc echipamente (audio,

videomagnetofone, drive pentru discuri, etc.) și suporturi materiale (suporturi pentru imprimarea sonoră și/sau video, casete, discuri laser, compact-discuri, etc.) care pot fi utilizate pentru efectuarea unor atare reproduceri, achită remunerația compensatorie care este egală cu 1,3% calculată din valoarea declarată în vamă a echipamentelor și suporturilor materiale în cazul importatorilor și sinecostul echipamentelor și suporturilor materiale puse în vânzare în cazul producătorilor.

Dreptul la remunerație compensatorie poate fi exercitat exclusiv prin intermediul unei organizații de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale, iar pentru o maximă transparență în procesul de repartizare și achitare efectivă a remunerației compensatorii de către organizația de gestiune colectivă desemnată cu dreptul de colectare a remunerației compensatorii, se propune ca Serviciul Vamal să comunice AGEPI lista importatorilor echipamentelor și suporturilor materiale relevante importate în trimestrul precedent, cu indicarea pentru fiecare importator în parte a datelor de identificare (IDNO) și a valorii totale în vamă fără TVA, iar producătorii să comunice AGEPI în baza unei declarații pe propria răspundere datele privind valoarea echipamentelor și suporturilor materiale puse în vânzare în trimestrul precedent.

Subsecvent, de menționat că, se propune acordarea temeiului legal Guvernului de a aproba Lista echipamentelor și suporturilor materiale pentru care se achită remunerație compensatorie, respectiv, se optează pentru extinderea acestei liste, iar în consecință se impune și revizuirea cuantumului remunerației convenite la nivelul normelor primare, care în prezent, potrivit alin. (6) lit. b) din art. 26, constituie 3% din suma încasată din vânzarea (revânzarea) acestora.

Drept bază pentru elaborarea Listei prenotate va constitui Nomenclatura combinată a mărfurilor, adoptată prin Legea nr. 172/2014, iar pînă la aprobarea de către Guvern, aceasta se va consulta cu reprezentanții importatorilor și producătorilor și organizațiilor de gestiune colectivă. Cuantumul remunerației compensatorii pentru reproducerea operelor în scopuri personale se va stabili pentru fiecare echipament sau suport material în parte, însă care nu va depăși limita maximă stabilită la nivel de lege.

Amendamentele operate la art. 27 prevăd un mecanism pentru reproducerea reprografică similar celui propus la art. 26 din proiectul de Lege.

Potrivit art. 28 lit. h) din Legea nr. 139/2010, este permis fără consimțământul autorului sau al altui titular al dreptului de autor și fără plata vreunei remunerații utilizarea operelor în folosul persoanelor cu deficiențe vizuale, având legătură directă cu deficiența respectivă și fiind de natură necomercială, în măsura justificată de o astfel de utilizare.

În cadrul Conferinței Diplomatice de la Marrakesh, Maroc, care a avut loc în perioada 16-30 iunie 2013, la data de 27 iunie 2013 a fost adoptat Tratatul pentru facilitarea accesului la operele publicate ale persoanelor nevăzătoare cu deficiențe de vedere sau cu alte dificultăți de citire a materialelor imprimate (în continuare, Tratat), ratificat de către Republica Moldova prin Legea nr. 240/2017.

Tratatul în cauză reglementează protecția juridică prin acordarea facilităților unor categorii de persoane, precum și stabilește norme privind beneficiarii protecției,

limitările și excepțiile din legislațiile naționale privind exemplarele în format accesibil, rolul entităților responsabile din domeniu, măsurile tehnologice de protecție, etc.

Prin intermediul Tratatului, Republica Moldova și-a asumat obligația de a oferi șanse egale tuturor persoanelor, de a respecta și recunoaște drepturile persoanelor cu dizabilități și de a beneficia de măsuri care să le asigure integrarea socială și profesională.

În același timp, potrivit clauzelor Tratatului, părțile contractante trebuie să prevadă în legislația națională privind dreptul de autor limitări sau excepții de la dreptul de reproducere, dreptul de distribuție și dreptul de comunicare publică, după cum este stabilit în Tratatul OMPI privind dreptul de autor, pentru a facilita disponibilitatea operelor sub formă de exemplare în format accesibil pentru persoanele beneficiare. Limitările sau excepțiile prevăzute în legislația națională trebuie să permită introducerea modificărilor necesare pentru a asigura accesul la operă într-un format alternativ.

Prin urmare, propunerea de modificare a art. 28 lit. h) din Lege presupune ajustarea acestuia prevederilor Tratatului.

Propunerea privind excluderea art. 47 din redacția în vigoare a Legii nr. 139/2010, are ca bază prevederile art. 8, potrivit cărora protecția dreptului de autor nu se extinde asupra expresiilor folclorice, respectiv remunerația de autor poate fi achitată doar pentru operele protejate.

De asemenea, potrivit proiectului de lege:

- cuvintele "organizații de difuziune prin eter sau prin cablu" și cuvintele "organizațiilor de difuziune" din Legea nr. 139/2010 se substituie cu cuvintele "organizații de radiodifuziune și televiziune", la cazul gramatical corespunzător, reieșind din necesitatea uniformizării termenilor în corespundere cu completarea legii cu noțiunea de "radiodifuzare";

- cuvintele "punere la dispoziție în regim interactiv" din Legea nr. 139/2010 se substituie cu cuvintele "punere la dispoziția publicului", iar cuvintele "în regim interactiv" se exclud, ținând cont de inoportunitatea dublării înțelesului acțiunii de a pune la dispoziție o operă sau un obiect al drepturilor conexe, astfel încât oricare dintre membrii publicului să poată avea acces la acestea din orice loc și în orice moment ales în mod individual de ei.

- au fost revăzute din textul Legii nr. 139/2010 trimiterile la prevederile ce țin de stabilirea tarifelor remunerațiilor de către Guvern și soluționarea litigiilor dintre părțile implicate în gestiunea colectivă a drepturilor de autor și conexe potrivit art. 50, reieșind din faptul că, în rezultatul amendamentelor astfel propuse au fost renumerotate unele elemente structurale. Astfel, în conformitate cu prevederile art. 48 alin. (17) și (18) din proiect, în cazul în care părțile interesate nu pot conveni în privința condițiilor de licențiere aplicabile modurilor de valorificare a obiectelor ale căror drepturi i-au fost încredințate în gestiune, oricare dintre părți poate apela la Comisia de mediere sau la Arbitrajul specializat în domeniul proprietății intelectuale, instituite de AGEPI, iar metodologiile prin care se stabilește quantumul remunerației ce urmează a fi achitată de către utilizatori pentru valorificarea operelor și/sau obiectelor drepturilor conexe,

precum și alte condiții de licențiere, se aprobă de Guvern.

Printre modificările de bază și conceptuale care se regăsesc în prezentul proiect de act legislativ se identifică și expunerea într-o nouă redacție a **Capitolului VII “Gestiunea colectivă a drepturilor patrimoniale de autor și drepturilor conexe”** în vederea transpunerii unor prevederi din *Directiva 2014/26/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind gestiunea colectivă a drepturilor conexe și acordarea de licențe multiteritoriale pentru drepturile asupra operelor muzicale pentru utilizare online pe piața internă* (Directiva 2014/26/UE).

Promovarea dialogului și cooperarea între organizațiile de gestiune colectivă a drepturilor de autor și conexe în scopul de a promova disponibilitatea operelor și a altor elemente protejate și transferul de redevențe pentru utilizarea acestor opere sau a altor elemente protejate constituie un obiectiv ce se regăsește în art. 291 din Planul național de acțiuni privind implementarea Acordului de Asociere RM-UE pentru anii 2017-2019, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1472/2016.

Directiva nr. 2014/26/UE a fost adoptată în scopul creării unui cadru legal unitar și coerent cu privire la modul de organizare, funcționare și desfășurare a activității organizațiilor de gestiune colectivă a drepturilor de autor și a drepturilor conexe, asigurând standarde înalte de administrare, gestiune financiară, transparență, raportare, precum și crearea cadrului de supraveghere al organizațiilor de gestiune colectivă.

Pentru protejarea intereselor titularilor dreptului de autor și drepturilor conexe, este necesară ajustarea normelor naționale referitoare la gestionarea acestor drepturi.

Utilizarea operelor protejate prin dreptul de autor și drepturile conexe necesită acordarea de licențe de către diferiți titulari ai drepturilor de autor, aceștia, având posibilitatea alegerii între gestiunea individuală sau colectivă a drepturilor deținute.

Deși un titular de drepturi poate opta pentru gestiunea individuală a acestora, totuși, statutul de membru al unei organizații de gestiune colectivă asigură respectarea dreptului de autor și a drepturilor conexe, colectarea remunerațiilor pentru valorificarea acestor drepturi, precum și repartizarea sumelor convenite fiecărui titular de drepturi.

Prin urmare, reglementarea funcționării organizațiilor de gestiune colectivă într-o manieră unitară și coerentă este o condiție esențială pentru asigurarea transparenței activității acestora și pentru responsabilizarea față de membrii lor și de titularii de drepturi.

În cadrul unui sistem de gestiune colectivă, titularii de drepturi autorizează organizațiile de gestiune colectivă să controleze utilizarea drepturilor lor, să negocieze cu potențialii utilizatori, să le acorde licențele în schimbul plății unei remunerații corespunzătoare, fixate pe baza unor condiții potrivite, să colecteze această remunerație și să o repartizeze între diferiți titulari de drepturi.

Astfel, esența funcționării oricărei organizații de gestiune colectivă constă în asigurarea legăturii între autori și utilizatorii operelor protejate, deoarece ele garantează, pe de o parte, autorilor achitarea remunerației pentru utilizarea operelor lor, iar pe de altă parte, facilitează activitatea utilizatorilor, deoarece printr-un singur acord achită

remunerația datorată tuturor autorilor.

Este clar că prin sistemul de gestiune colectivă titularii de drepturi nu mai dețin decât un control indirect asupra unor aspecte ale exercitării drepturilor lor, dar dacă acest sistem funcționează corect, organizațiile de gestiune colectivă nu mai sunt doar un simplu „instrument eficace de colectare și repartizare a remunerațiilor”, dar au și sarcina de a asigura efectiv promovarea intereselor morale ale autorilor și apărarea intereselor lor patrimoniale.

Pe lângă avantajele oferite titularilor de drepturi, sistemul gestiunii colective oferă mari avantaje și utilizatorilor, care, în acest fel, pot avea ușor acces la operele de care au nevoie, de la o sursă unică și cu cheltuieli puține, dat fiind faptul că gestiunea colectivă simplifică negocierile cu utilizatorii ca și controlul utilizărilor și colectarea remunerațiilor.

Organizația de gestiune colectivă are statut de persoană juridică și se înființează prin liberă asociere și nemijlocit de către titularii dreptului de autor și/sau ai drepturilor conexe, care fie devin membri ai acestor organizații, fie le delegă împuterniciri printr-un contract în formă scrisă.

Prin urmare, după cum am menționat supra, pentru a-și realiza atribuțiile sale legale și statutare, conform prevederilor actuale ale art. 48 alin. (5) din Legea nr. 139/2010, orice organizație de gestiune colectivă trebuie să fie înregistrată ca organizație în conformitate cu prevederile legislației în vigoare și să fie avizată de AGEPI. Potrivit Legii nr. 139/2010, avizarea, monitorizarea și supravegherea activității organizațiilor de gestiune colectivă este de competența AGEPI.

Luând în considerație condițiile actuale din Republica Moldova, într-un număr redus de cazuri s-a renunțat la transpunerea integrală a directivei în favoarea unei transpuneri aproximative a anumitor prevederi sau au fost alese acele opțiuni de transpunere, care sunt în concordanță cu acquis-ul comunitar și corespund cu nivelul de dezvoltare economică și socială a țării.

Prin proiectul de lege în cauză se preconizează, în special, revizuirea sistemului de gestiune colectivă, obiectivul principal al căruia constă în colectarea și repartizarea remunerației titularilor de drepturi, prin intermedierea relațiilor dintre aceștia și utilizatori. Au fost introduse noțiunile generale și regulile de exercitare ale gestiunii colective, condițiile și procedura/etapele de atribuire a calității de organizație care vor gestiona drepturile patrimoniale ale titularilor de drepturi, drepturile membrilor organizației de gestiune colectivă sau titularilor de drepturi care nu sunt membri nici a unei organizații de gestiune colectivă, prevederi referitoare la organele de conducere și statutul organizației de gestiune colectivă, precum și sancțiunile aplicabile unei organizații în cazul depistării unor iregularități în activitatea acesteia în urma controlului efectuat de către AGEPI.

În speță, cu referire la gestiunea colectivă a dreptului de autor și/sau a drepturilor conexe, printre cele mai importante reglementări introduse conform proiectului sunt prevederile cu privire la:

- drepturile titularilor dreptului de autor și ai drepturilor conexe, care autorizează o

organizație de gestiune colectivă printr-un acord în formă scrisă, pentru fiecare drept, categorie de drepturi sau tip de opere și de alte obiecte protejate, precum și drepturile titularilor de drepturi care nu sunt membri nici a unei organizații de gestiune colectivă, dar au o legătură juridică directă cu aceasta, prin lege sau alt tip de contract decât cel de gestiune. Aceste prevederi vin să sublinieze faptul că organizația de gestiune colectivă îi reprezintă pe titularii de drepturi, își exercită atribuțiile în numele acestora, precum și își desfășoară activitatea în vederea satisfacerii drepturilor lor, iar contractul/legătura juridică dintre organizație și titular, presupune drepturi pentru fiecare dintre părțile semnate. De asemenea, s-a stipulat prin norme juridice concrete faptul că doar titularul dreptului poate decide asupra gestionării drepturilor sale patrimoniale fie individual, fie prin intermediul sistemului de gestiune colectivă. Mai mult decât atât, acesta având oricând dreptul să revoce autorizația acordată unei organizații de gestiune colectivă și să opteze pentru gestiunea individuală a drepturilor sale, cu excepția gestiunii colective obligatorii.

Potrivit proiectului, au fost delimitate drepturile titularilor care sunt gestionate colectiv obligatoriu, respectiv doar prin intermediul unei organizații de gestiune colectivă, precum și drepturile care sunt gestionate colectiv facultativ, pentru gestiunea cărora titularul de drepturi poate apela la organizația de gestiune colectivă.

- regulile în baza cărora se exercită gestiunea colectivă. Astfel, în conformitate cu aceste reguli, remunerațiile colectate de organizația de gestiune colectivă nu sunt și nu pot fi asimilate veniturilor acestora. Mai mult decât atât, toate beneficiile obținute de organizație din plasamente bancare sau alte activități urmează să fie repartizate între titularii de drepturi membri ai acesteia sau care nu sunt membri dar au o legătură juridică directă cu aceasta printr-un contract în formă scrisă, altul decât cel de gestiune. Totodată, sumele colectate de o organizație de gestiune colectivă se repartizează individual titularilor de drepturi, proporțional cu utilizarea reală a repertoriului fiecăruia.

Reieșind din situația actuală, în condițiile statutare, organizațiile de gestiune colectivă ar trebui să-și rețină un comision de administrare ce nu depășește 40% din remunerațiile colectate de la utilizatori. Însă, în cadrul controlului efectuat asupra activității organizațiilor de gestiune colectivă în anii precedenți, se depista mereu că se depășește comisionul stabilit de către Adunarea Generală având cheltuieli nejustificate, ba mai mult, având un comision de 99%. Prin urmare, pentru a nu se mai admite astfel de situații, prin prezentul proiectul de Lege se propune un nou mecanism de stabilire a comisionului de gestiune. Astfel, comisionul de gestiune reținut de organizațiile de gestiune colectivă avizate va fi stabilit pe perioada avizării, prin Decizia Adunării Generale a membrilor organizației de gestiune colectivă, cu votul a minim 2/3 din membri, fără posibilitatea de a fi modificat. Comisionul de gestiune se va reține din remunerația colectată de organizația de gestiune colectivă în anul pentru care s-a stabilit comisionul și nu poate depăși cuantumul astfel aprobat. În ceea ce privește asociațiile obștești înscrise în Lista organizațiilor de gestiune colectivă, acestea rețin un comision de gestiune în cuantum ce nu va depăși 10% din remunerația achitată efectiv titularilor

pe care îi reprezintă.

Comisiunile de gestiune urmează a fi reținute de către organizații în momentul colectării sumelor, ceea ce le va permite o mai bună organizare și administrare a activității. Astfel, organizațiile de gestiune colectivă vor fi motivate să achite în cel mai scurt timp posibil remunerațiile acumulate pentru a-și putea acoperi costurile de gestiune. De asemenea, s-a stabilit cu titlu obligatoriu, ca fiecare organizație de gestiune colectivă să repartizeze remunerația colectată în termen de 9 luni de la sfârșitul anului calendaristic în care au fost colectate remunerațiile, iar plata acesteia către titularii de drepturi să fie efectuată în termen de 30 zile de la repartizare, or acest lucru va obliga fiecare organizație să efectueze toate aceste operațiuni în termene cât mai restrânse, iar titularii de drepturi să poată beneficia de sumele de bani ce li se cuvin. Fiecare regulă introdusă are scopul de a atribui gestiunii colective un caracter stabil, iar activitatea propriu-zisă să fie reglementată strict de lege, pentru a nu crea posibilități de acțiune contrare regulilor prestabilite. În acest mod se încearcă a preîntâmpina și neconformitățile care pot fi admise în activitatea organizațiilor de gestiune colectivă.

- interzicerea organizațiilor de gestiune colectivă să desfășoare activitate comercială sau să valorifice operele și obiectele drepturilor conexe care i-au fost încredințate în gestiune. Aceste prevederi asigură respectarea drepturilor încredințate în gestiune organizațiilor de către titularii de drepturi, fiind percepute drept garanție a activității organizației, desfășurate doar pentru realizarea intereselor titularilor.

- condițiile privind avizarea organizațiilor de gestiune colectivă, sau, reieșind din noul concept propus conform proiectului, condițiile de atribuire a calității de organizație de gestiune colectivă. În context, potrivit proiectului de act normativ, se propun două etape care urmează a fi parcurse de către o asociație obștească fără scop lucrativ care intenționează să îndeplinească funcțiile unei organizații de gestiune colectivă (art. 51¹ și art. 51² din proiect).

O primă etapă presupune faptul că asociația obștească fără scop lucrativ care intenționează să îndeplinească funcțiile unei organizații de gestiune colectivă, după înregistrarea de stat efectuată de organul de resort, se înscrie de către Comisia de avizare în Lista organizațiilor de gestiune colectivă din Republica Moldova, care se publică pe pagina oficială a AGEPI și dacă îndeplinește anumite cerințe (este înregistrată ca asociație obștească fără scop lucrativ cu statut de persoană juridică în modul prevăzut de lege și are sediul în Republica Moldova; membrii asociației sunt exclusiv titulari ai dreptului de autor sau a drepturilor conexe; domeniul de activitate al asociației obștești este gestiunea colectivă a dreptului de autor sau a drepturilor conexe; dispune de personal și mijloace tehnice pentru desfășurarea activității; etc.). În esență, asociația obștească înscrisă în Lista organizațiilor de gestiune colectivă din Republica Moldova are toate drepturile, obligațiile și atribuțiile unei organizații de gestiune colectivă, cu excepția dreptului de a elibera licența utilizatorilor și dreptul de a colecta remunerația pentru valorificarea operelor sau a obiectelor drepturilor conexe. Prin urmare, ținând cont de aceste prerogative, asociația obștească înscrisă în Lista organizațiilor de gestiune colectivă din Republica Moldova este supusă controlului

efectuat de AGEPI, corespunzător, fiindu-i aplicate și efectele acestuia.

Reieșind din considerentul că sistemul de gestiune colectivă poartă un caracter complex, fiind necesare realizarea unui șir de măsuri pentru gestionarea eficientă și corespunzătoare a drepturilor de autor și/sau conexe, de menționat că prin înscrierea inițială în listă a asociației obștești fără scop lucrativ care intenționează să îndeplinească funcțiile unei organizații de gestiune colectivă se urmărește scopul de a oferi acestor entități posibilitatea de perspectivă de a-și dezvolta capacitățile unei organizații de gestiune colectivă cu drepturi depline.

Cea de-a doua etapă care atribuie calitatea de organizație de gestiune colectivă cu drepturi, obligații și atribuții depline (să colecteze, repartizeze, achite remunerația acumulată, să elibereze licențe utilizatorilor pentru valorificarea operelor, etc.) o constituie avizarea organizațiilor de gestiune colectivă. Astfel, potrivit mecanismului propus în proiect, asociațiile obștești înscrise în Lista organizațiilor de gestiune colectivă din Republica Moldova, se avizează inițial pentru o perioadă de doi ani prin decizie a Comisiei de avizare, în cadrul unui concurs public, fiind necesară îndeplinirea cumulativă a unui șir de condiții cumulative (art. 51² alin. (2)). La expirarea perioadei de doi ani, se organizează un nou concurs pentru avizarea organizațiilor de gestiune colectivă.

Totodată, organizațiile de gestiune colectivă vor fi avizate pe categorii de drepturi, și anume drepturi de autor și drepturi conexe, pentru gestiunea colectivă a unuia sau a mai multor drepturi menționate la art. 48 alin. (9) și (11) din Lege. Respectiv, pentru gestiunea colectivă extinsă și pentru gestiunea colectivă obligatorie se va aviza câte o organizație de gestiune colectivă. În cazul în care mai multe organizații vor depune cereri de eliberare a avizului în privința gestionării aceluiași categorii de drepturi sau pentru gestionarea de drepturi aparținând aceluiași categorii de titulari, proiectul conține criterii de departajare care vor fi luate în considerare de Comisia de avizare în procesul emiterii Deciziei de eliberare a avizului, precum: cel mai mare număr de membri, care au încheiate contracte de gestiune directe cu organizația de gestiune colectivă; cuantumul comisionului de gestiune; cel mai mare repertoriu gestionat; cel mai mare număr de contracte de gestiune cu titularii de drepturi, prin care a fost autorizată pentru a le gestiona drepturile, iar aceștia corespund categoriei drepturilor pentru care se solicită avizarea; cel mai mare număr de acorduri de reprezentare a intereselor cu organizații similare din străinătate, încheiate pe categoria drepturilor pentru care se solicită avizarea.

Menționăm că condițiile de avizare a organizațiilor de gestiune colectivă, avizarea pe categorii de drepturi, precum și acordarea avizului pentru un termen de 2 ani au menirea să sporească gradul de eficiență a activității organizațiilor, dar și să acorde AGEPI posibilitatea de a acționa în corespundere cu situațiile care vor surveni pe parcursul activității organizațiilor existente. Mai mult ca atât, vor spori interesul organizațiilor de gestiune colectivă de a desfășura activitatea lor bazată pe respectarea principiilor de transparență, responsabilitate și bună guvernare, or odată cu primirea avizului pentru o perioadă de doi ani vor fi obligate să demonstreze atât titularilor de

drepturi, cât și AGEPI capacitatea lor de a gestiona, pe principii colective, drepturile patrimoniale încredințate în gestiune de către titularii de drepturi.

- obligațiile organizațiilor de gestiune colectivă, în special cele referitoare la asigurarea transparenței activităților lor, având obligația de a publica pe pagina proprie de Internet informații actualizate referitoare la statutul și regulamentele interne, rapoartele anuale de transparență, lista membrilor, lista acordurilor de reprezentare încheiate cu alte organizații de gestiune colectivă și alte date importante prevăzute la art. 51⁴ alin. (2). Aceste prevederi tind să excludă situațiile în care titularul de drepturi/utilizatorul nu are acces la informațiile privind activitatea organizației de gestiune colectivă, pagina web constituind mijlocul cel mai eficient de informare a beneficiarilor despre activitatea desfășurată.

- informațiile care se includ în statutul organizațiilor de gestiune colectivă (art. 51³). Incluzerea acestor prevederi este condiționată de existența în prezent, în statutele organizațiilor legal avizate, a unor norme care diferă de la o organizație la alta, iar eventualele modificări aprobate la statut, sunt aduse la cunoștința AGEPI cu întârziere. Astfel, proiectul legii include o prevedere prin care, orice propunere de modificare sau completare a statutului se supune avizării AGEPI, cu două luni înainte de adunarea generală a organizației de gestiune colectivă în cadrul căreia modificarea urmează să fie aprobată.

- prevederi referitoare la organele de conducere, de control și de supraveghere ale organizației de gestiune colectivă. Astfel, pe lângă Adunarea Generală, Consiliul de administrare, Directorul general și Cenzorul sau Comisia de Cenzori, a fost inclusă și Comisia permanentă specială privind accesul la informație, responsabilă de examinarea sesizărilor membrilor organizației care consideră că li s-a încălcat dreptul de acces la informații, precum și Consiliul de supraveghere. Ținând cont că prin prezentul proiect se propune instituirea Consiliului de supraveghere, misiunea cărui constă în monitorizarea permanentă a activității desfășurate atât de organizația de gestiune colectivă, cât și de către directorul general al acesteia, se propune excluderea atribuției AGEPI de supraveghere a activității organizațiilor de gestiune colectivă, prin operarea amendamentelor corespunzătoare la art. 4 alin. (1) lit. h) din Legea nr. 139/2010 și art. 7 alin. (2) lit. s) din Legea nr. 114/2014.

- conținutul raportului anual de transparență. Reieșind din considerentul că în prezent fiecare organizație de gestiune colectivă întocmește raportul anual (darea de seamă) și include în conținutul acestuia informații incomplete, iar Legea actuală nu prevede obligații în acest sens, se propune introducerea prevederilor referitoare la informațiile ce trebuie incluse în raportul anual de transparență, cum ar fi: bilanțul contabil, contul de venituri și cheltuieli, situația fluxurilor de trezorerie, informații privind sumele totale plătite directorului general, membrilor consiliului de administrare, sumele reținute în scopuri sociale, culturale și educaționale, informații privind remunerațiile colectate, repartizate și plătite titularilor de drepturi, informații financiare privind comisionul reținut titularilor de drepturi, etc. Mai mult decât atât, este prevăzută obligația organizației de gestiune colectivă de a publica raportul anual de transparență

pe pagina sa proprie de internet, unde rămâne la dispoziția publicului minim 5 ani.

- completarea Legii nr. 139/2010 cu un articol care identifică expres obligațiile și drepturile utilizatorilor (art. 51⁵), fapt ce va determina asigurarea unei gestiuni mai eficiente a drepturilor de autor și celor conexe.

- stabilire a reglementărilor privind controlul funcționării organizațiilor de gestiune colectivă (art. 51¹⁰), precum și prevederile privind încălcarea de către organizațiile de gestiune colectivă a prevederilor legii privind dreptul de autor și drepturile conexe (art. 51¹¹).

Reieșind din condițiile menționate supra care presupun atribuirea calității de organizație de gestiune colectivă și stabilirea în sarcina AGEPI în calitate de autoritate administrativă centrală subordonată Guvernului a unei asemenea prerogative, respectiv, de a înscrie în Lista organizațiilor de gestiune colectivă din Republica Moldova a asociațiilor obștești care intenționează să îndeplinească funcțiile unei organizații de gestiune colectivă și eliberarea avizului organizației de gestiune colectivă, AGEPI în numele statului își asumă gestionarea eficientă a drepturilor de autor și drepturilor conexe de către respectiva organizație.

Prin urmare, în baza unor asemenea acte (înscierea în Lista organizațiilor de gestiune colectivă din Republica Moldova și avizul), AGEPI constată un fapt juridic prin întrunirea condițiilor relevante stabilite de lege pentru a activa și funcționa corespunzător, care permit acestor entități realizarea unui șir de drepturi și exercitarea unui șir de atribuții pe segmentul gestiunii colective. Totodată, având în vedere că AGEPI activează în regim de putere publică și este autoritatea cu atribuții în domeniul dreptului de autor și drepturilor conexe, se consideră judicioasă să exercite această atribuție, în speță de a efectua controlul în raport cu activitatea asociațiilor obștești înscrise în Lista organizațiilor de gestiune colectivă din Republica Moldova și în raport cu organizațiile de gestiune colectivă.

Potrivit regulii 50 din Directiva 2014/26/UE, *“Statele membre ar trebui să stabilească proceduri adecvate prin intermediul cărora să se poată monitoriza respectarea prezentei directive de către organismele de gestiune colectivă. Deși nu este adecvat ca această directivă să restricționeze alegerea autorităților competente de către statele membre, și nici decizia cu privire la caracterul ex ante sau ex post al controlului asupra organismelor de gestiune colectivă, ar trebui să se asigure că aceste autorități sunt capabile să se ocupe în mod eficient și în timp util de orice aspect pe care l-ar putea presupune aplicarea prezentei directive. Statele membre nu ar trebui să fie obligate să înființeze noi autorități competente. În plus, ar trebui să fie posibil ca și membrii unui organism de gestiune colectivă, titularii de drepturi, utilizatorii, organismele de gestiune colectivă și alte părți interesate să notifice o autoritate competentă în ceea ce privește activitățile sau circumstanțele care, în opinia lor, constituie o încălcare a legii de către organismele de gestiune colectivă și, dacă este cazul, de către utilizatori...”*. Corespunzător, art. 10 alin. (1) din Directiva menționată prevede că *“Statele membre garantează că fiecare organism de gestiune colectivă ia măsurile necesare pentru ca persoanele care îi administrează activitatea acționează în*

acest sens într-o manieră rațională, prudentă și adecvată, utilizând proceduri administrative și contabile și mecanisme interne de control fiabile”.

Scopul controlului funcționării asociațiilor obștești înscrise în Lista organizațiilor de gestiune colectivă din Republica Moldova și organizațiilor de gestiune colectivă constă în prevenirea încălcărilor regulilor de gestiune colectivă, responsabilizarea entităților supuse controlului, precum și asigurarea desfășurării unei activități transparente și eficiente de către respectivele organisme. În esență, rolul controlului efectuat de către AGEPI este de a asigura o cât mai deplină conformitate a activității organizației de gestiune colectivă cu prevederile Legii nr. 139/2010, precum și de a garanta un nivel adecvat de protecție a intereselor titularilor dreptului de autor și drepturilor conexe.

De altfel, practica altor state europene, la fel confirmă despre existența unui control specific privind funcționarea organizației de gestiune colectivă în corespundere cu cadrul normativ relevant în domeniul dreptului de autor și drepturilor conexe din partea autorităților cu atribuțiile în acest domeniu (ex. România, Germania, Spania).

De menționat că, efectuarea controlului funcționării unor atare entități nicidecum nu contravine prevederilor Legii nr. 86/2020 cu privire la organizațiile comerciale, potrivit cărora statul poate interveni în activitatea organizațiilor necomerciale *doar dacă* aceasta constituie o măsură necesară într-o societate democratică pentru a asigura securitatea națională, siguranța publică, apărarea ordinii sau prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, a moralei, a drepturilor și libertăților altora (art. 5 alin. (4)). Or, atât conform prevederilor actuale ale art. 51 alin. (3) – (5) din Legea nr. 139/2010, cât și potrivit prevederilor art. 50¹⁰ din proiectul legii, controlul nu se realizează în raport cu calitatea de asociație obștească a respectivelor entități, dar în raport cu calitatea de asociație obștească înscrisă în Lista organizațiilor de gestiune colectivă din Republica Moldova și în raport cu calitatea de organizație de gestiune colectivă. Este adevărat că până la atribuirea calităților menționate, aceste entități urmează să fie înregistrate de organul de resort în calitate de asociații obștești fără scop lucrativ și să activeze în baza unui statut, însă controlul se referă la funcționarea lor pe segmentul gestiunii colective, iar art. 51¹⁰ alin. (2) din proiectul legii, prevede expres actele necesare a fi puse la dispoziția AGEPI în procesul efectuării controlului. Reieșind din atribuțiile organizației de gestiune colectivă, chiar și statutul acesteia are și un conținut specific, mai amplu decât cel al unei asociații obștești.

La fel, efectuarea controlului funcționării asociațiilor obștești înscrise în Lista organizațiilor de gestiune colectivă din Republica Moldova și organizațiilor de gestiune colectivă nu poate fi confundată cu efectuarea controlului de stat asupra activității de întreprinzător, procedură care se realizează în condițiile Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat al activității de întreprinzător. Potrivit art. 2 din Legea menționată, *obiect al controlului* îl constituie unitatea structurală/funcțională a persoanei care practică activitate de întreprinzător, iar *persoana supusă controlului (persoană controlată)* este orice persoană fizică și/sau juridică care practică activitate de întreprinzător și este pasibilă controlului. Astfel, entitățile care sunt investite cu

drepturile, obligațiile și atribuțiile unei organizații de gestiune colectivă nu practică activitate de întreprinzător (activitate de fabricare a producției, executare a lucrărilor și prestare a serviciilor), acestea fiind asociații obștești fără scop lucrativ.

Nu în ultimul rând, obiectivul controlului efectuat de către AGEPI, nu se va confunda cu controalele efectuate de către alte autorități publice, reieșind din competențele funcționale ale acestora, cum ar fi de ordin fiscal, financiar, sau cu auditul situațiilor financiare. După cum am menționat, în procesul controlului efectuat de AGEPI urmează a se verifica un șir de aspecte ce țin de gestiunea colectivă, unul dintre care constituie și raportul de transparență (art. 51⁹ din proiect), care urmează să conțină inclusiv auditul situațiilor financiare, condiție stabilită de art. 22 din Directiva 2014/26/UE. Respectiv, controlul realizat de către AGEPI nu se va axa doar pe aspectele de ordin financiar/contabil, dar și pe rapoartele anuale întocmite de directorul general, consiliul de administrare, comisiile interne, cenzor sau comisia de cenzori; contractele de gestiune a drepturilor încheiate cu titularii de drepturi; repertoriul gestionat, etc.

În acest context, precum și în scopul conștientizării organizațiilor de gestiune colectivă de a avea o activitate bazată pe principii de transparență, responsabilitate și bună guvernare vizavi de titularii de drepturi, propunem ca în cazul în care acestea încalcă obligațiile stipulate expres la art. 51¹¹, Comisia de avizare, în dependență de gravitatea încălcărilor depistate, acordă organizației de gestiune colectivă, un termen de până la 5 luni pentru înlăturarea neconformităților. În cazul în care organizația de gestiune colectivă nu a înlăturat, în termenul stabilit, încălcările depistate ca urmare a efectuării controlului Comisia de avizare va condiționa activitatea ulterioară a organizației de gestiune colectivă, prin emiterea unei decizii, în conformitate cu prevederile Codului administrativ. Decizia Comisiei de avizare poate prevedea substituirea de către Adunarea Generală a organizației de gestiune colectivă, a directorului general și a membrilor consiliului de administrare, iar persoana astfel substituită nu va mai putea ocupa timp de 5 ani această funcție, în cadrul nici unei organizații de gestiune colectivă. Însă în cazul în care organizația de gestiune colectivă nu se conformează nici celor din urmă condiții sau nu întrunește condițiile de avizare, Comisia de avizare este în drept să retragă, să revoce, să modifice sau să anuleze decizia de avizare a organizației de gestiune colectivă, în conformitate cu prevederile Codului administrativ.

Relevăm că măsurile astfel propuse se subscriu în Regula 50 din Directiva 2014/26/UE potrivit căreia “...*Statele membre ar trebui să ia măsuri pentru ca autoritățile competente să aibă puterea de a impune sancțiuni sau măsuri atunci când dispozițiile legislației naționale de punere în aplicare a prezentei directive nu sunt respectate. Directiva nu prevede tipuri specifice de sancțiuni sau măsuri, atât timp cât acestea sunt eficace, proporționate și disuasive. Respectivele sancțiuni sau măsuri pot include ordine de concediere a directorilor care au acționat neglijent, inspecții la sediul unui organism de gestiune colectivă sau, în cazul în care a fost emisă o autorizație de funcționare pentru un organism, retragerea autorizației. Prezenta*

directivă ar trebui să rămână neutră în ceea ce privește sistemele de autorizare prealabilă și supraveghere din statele membre, incluzând o cerință privind reprezentativitatea organismului de gestiune colectivă, în măsura în care sistemele respective sunt compatibile cu dreptul Uniunii și nu creează un obstacol pentru aplicarea integrală a acesteia.”.

Amendamentele operate la art. 58 și 59 și 63 alin. (5) și (6) sunt de ordin redacțional și nu afectează conceptul proiectului.

Modificările propuse la Legea nr. 114/2014 sunt în strânsă corelare cu modificările operate la Legea nr. 139/2010 în partea ce ține de atribuțiile AGEPI pe segmentul dreptului de autor și drepturilor conexe. Suplimentar, se propune completarea Legii nr. 114/2014 cu art. 29¹ în sensul reglementării statutului Comisiei de avizare a organizațiilor de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale de autor și/sau conexe și competenței acesteia reieșind din reglementările astfel propuse, precum și stabilirea temeiului legal pentru Guvern de a aproba Regulamentul privind organizarea și funcționarea Comisiei de avizare și modul de avizare a organizațiilor de gestiune colectivă.

Articolul III “Dispoziții finale și tranzitorii”, conține prevederi privind momentul intrării în vigoare a prevederilor proiectului de act normativ, care se propune a fi la expirarea a 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova; măsurile cu privire la continuarea temporară a unor raporturi juridice născute în temeiul vechilor reglementări care se conțin în Legea nr. 139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe, având în vedere noile mecanisme propuse pe segmentul gestiunii colective; termenul necesar pentru organizațiile de gestiune colectivă de a-și aduce în concordanță activitatea cu noile reglementări, precum și sarcina Guvernului de a-și aduce actele normative relevante cu noile reglementări.

Având în vedere cele enunțate, adoptarea legii în cauză va crea un mecanism eficient de funcționare a sistemului dreptului de autor și drepturilor conexe, precum și un cadru normativ accesibil de asigurare a protecției drepturilor atât ale titularilor, cât și ale beneficiarilor în procesul de valorificare a obiectelor dreptului de autor și/sau a drepturilor conexe.

V. Fundamentarea economico-financiară

Ținând cont de faptul că proiectul nominalizat are scopul de a asigura corespunderea normelor cadrului juridic în domeniul de referință, precizăm că aplicarea reglementărilor propuse nu necesită careva cheltuieli suplimentare din bugetul de stat.

VI. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Prezentul proiect se încadrează perfect în cadrul normativ în vigoare, iar ulterior adoptării, până la data intrării în vigoare a noilor prevederi vor fi elaborate propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege și actele normative necesare pentru punerea în aplicare a acesteia.

VII. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Proiectul de act normativ va fi supus avizării și consultărilor publice în condițiile Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional.

VIII. Constatările expertizei anticorupție
Proiectul de act normativ va fi supus expertizei anticorupție, potrivit procedurii regulamentare.
IX. Constatările expertizei juridice
Proiectul de act normativ va fi supus expertizei juridice, potrivit procedurii regulamentare.
X. Respectarea transparenței decizionale
Rigorile privind transparența în procesul decizional stabilite în Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional au fost asigurate și vor fi asigurate pe tot parcursul procesului de promovare a acestuia.

Viorel IUSTIN,
Director general